

Egyes szám ára 7 kr.

Főtér 4-ik szám hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

1875. második félévére

Félévre	8 frt
Negyedévre	4 „
Egy óra	1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 7 kr.	

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

Stein János
„Kelet“ kiadója

(B—n) Valahányszor egy oly intézmény
tetik életbe, mely közigazgatásunkat, de
ősen igazságszolgáltatásunkat tökéletes-
örömmel üdvözljük azt s miután a köz-
ői intézményt ilyennek tartjuk, örvendet-
a, midőn e napokban az nálunk is élet-
tetett.

Ma már felesleges volna azon előnyök fejtegetésébe ereszkedni, melyeket a közjegyzők felállítására az illetőknek nyújt, bőven fel voltak azok fejtejtve az irodalom s napisajtó terén és magában a parlamentben különösen, felesleges volna ez a kolozsvári t.-szék tisztelt elnöke által elmondott azon beszéde után, melylyel a napokban a közjegyzők gyűlését megnyitotta s melyben a közjegyzők közvetlen és közvetett kötelességeit tüzetesen és alaposan tárgyalta.

Örömről azonban nem lehetett teljes, mert bár Kolozsvárra két közjegyző kinevezése tervezetett, de csak egy nevezetett ki Schilling Rudolf ur személyében, már pedig tekintve az ügyforgalmat, könnyen be lehet látni, hogy ezen kerületben egy közjegyző pontosan és kellő gyorsasággal a teendőket nem véggezheti s e miatt különösen a hagyatéki tárgyalások lassu menetele következtében tetemes

Az idegen. — Atanácsosné zavara. —
Ajánlatok, tervek stb.

— Valóban nagyon különös. — szolt a tanácsosné elgondolkodva. — Nem gondoltam-e mindjárt a mint ez embert megpillantottam, hogy ugyanannak kell lennie, kit a kártyákból már régen ezeltől kiolvasott volt Bern asszony! Édes istenem! mily csodálatos dolog! Gazdag előkelő özevgy, hm, hm! — S Widen kereskedelmi tanácsos után kérdésködkött? — Ez alatt bizonyára valami nagyon fontos rejlik! s holnap bizonyosan el fog jönni, — tudja-e Bern asszony, hogy a kapitány kezd nekem nem tetszeni: azt hiszem nem valami derék ember, Ezt mondtam én Widennek is mindjárt az első perczen; de hallgatnak is reánk e férfiak? Szóval Ling és Róza nem egymásnak valók. De honnét az isten csodájából szerezzünk most oly hirtelen osztrigákat s szarvasgombát az ebédhez? Az a legnagyobb baj, hogy Widennek nem szöhatok semmit e szándékolt lá-

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Kéziratok nem adatnak vissza.

L—t — mint tegnapi cikkünkben is idézők — mindenkép egy tengerre dobott deszkaszárra szeretői helyezni a múzeum kérdését, honnan egyetem és múzeum sehogy sem szabadulhatnaak mindketten épen, egyik okvetetlen életét veszti, hogy a másik megmaradjon. Az egyetem tanszergyűjtemény nem lehet múzeum, ha tehát emez használatra átengedte gyűjteményeit alma maternek, ezzel aláírta saját halálós ítéletét, ha pedig ezt nem teszi, a másik meg sem születethik.

Legelső cikkjeinkben mi is megemlé-
keztünk az egyetem és múzeum ellentét-
szeljáról, a mikor azonban ezt inkább órá-
sz kívántuk tenni, hogy a két cél ösz-
se ne zavartassék egy szóval sem állítók
hogy a kettő abszolút összefehrhetetlen
ez nézetünk szerint nem is állítható sem
mítélé körülmények között sem.

L—t. felhozza, hogy a képzetlen lá-
togató számára más rendszerben kell fel-
állítani a gyűjteményeket, mint a mily-
mód szerint az egyetemi tanár azokat el-
rendezi, szétszedeti stb. Itt aligha nincs
nagy tévedésben L—t. Részünkről leg-
alább a muzeumi gyűjtemények számár-
a sem tudunk más rendszert képzélni, min-
az egyetem számára, t. i. a tudomán-
rendszerét és még ha ez sem volna
így, akkor sem tartunk lehetőknek olyan
rendezést, melyben a medve ne medvének,
a kolibri ne kolibrinek, az achát ne achá-
nak, a hosszú csövű puská és vasing-
annak lássék a mi; szóval, nem tudjuk
felgogni, hogy egy muzeumi gyűjtemén-
nek, mely azelőtt hűsége senki szemé-
re azon hivatását is, hogy felnötteket szem-
léltetőleg oktasson, miért kelljen e minő-
ségét mulhatatlanul elveszítienie, az ok-
okból csupán, mivel ugyanazon gyűjté-
nyekből egyetemi hallgatók is okulna.
Ha a gyűjtemények alkatmatlan localita-
sokban helyeztetnek el, ha a bejuthat-
 csak bejelentés után történhetik, akkor te-
mésztiesen akár 10 évben sem lesz egy
laicus látogatójuk, ennek azonban nem
tudomány rendszere az oka.

volt. De arca egy zerre csak hamuszínűvé vá-
ajkai reszkettek s egész büszke lúnya egy-
lentéltelen semmivé roskadt össze. De még
azon tudat, hogy családje jelen van, kölcsön-
neki annyierőt, hogy régi erélyével birjon uralko-
érzelmeln. Magasra emelte fejét s erőltetett mál-
sággal hangjában, mi nagy ellentétben állt a
ható kedély igazatosságával, így szólt:

— Garben nagykereskedő urat a na
nak bármely órájában is legnagyobb örömmel
látom házámnál.

Mihelyt Larson behuzta maga után az
tót, a tanácsos felállt s intett nejének, ho-
kövesse őt. Midőn már a küszöbön voltak,
szavakkal fordult Rózához:

— Öltözz fel csinosan gyermekem, ny
ki a nagy nappali szobát s ülj munkáddal
kék szobába.

Róza engedelmessége jelűl fejével b
zentetű; de fájó szívvel gondolt a szegény I
dinándra, ki halálos rettegések között f
el tőle s most nyugtalanul várja nagy báty
nál teendő lépésének eredményét. Leült s
gyon sietve írt jegyzésnek pár sort, mely
tudatja vele egy idegen vendég érkezését
miért ma délelőtt nem mehet ki a háztól.
ha valami más előre nem látott körülmény
jő közbe, estefelé meglátogatja az öreg ta
s minden tőle kitelhetőt el fog követni m
kében. Miután elküldte e kis levélkét, szob
ba távozott; hogy apja kívánságának eleget
ve ízeltes reggeli pongyolában jelenjék m
szalonban.

Ez alatt a tanácsosné dobogó szívvvel vette szobájába, halovány, izgatott férjét mint beléptek s a tanácsos bécsukta nyitása után az ajtót, csaknem elhaló hangon szól

— El vagyok veszve Máriám! Tönk
 vagyok téve! Várem van egészen!

Li.—t. azt is kívánja, hogy a tanár és tanítványok munkájában a profanum vulgus a gyűjteményekben gátként ne lábatlankodhassék. Tudtunkal a muzeumi gyűjtemények egy héten egyszer-kétszer csak pár óráig szoktak nyitva lenni s hogy ezt az egyetlen gyűjtemény annyira ne tudná elviselni, hogy e miatt ne teljesít-tesse hivatását. szintén nem tudjuk érteni.

Az összeférhetetlenség bebizonyítására L—t. érvei között talán legtöbbet nyomhatna azon általunk is felemlített fogalmi ellentétességre, mely az egyetem és múzeum között van. A míg t. i. egyiknek a gyűjtésben a természet egész körét, a másíknak csak az erdélyi részeket kell felölelnie. Igénytelen meggyőződésünk szerint azonban, ha csak az egyetem szempontjából folya is gyűjtés, még akkor sem következnék belőle, hogy a múzeum teljesen elveszíti muzeum jellegét, de a mikor a szerződés értelmében az egyetem gyűjteményei még külön is kezelendők, éppen nincs mit tartani ez, inkább látszólagos veszélytől. Nem kerülheti ki továbbá figyelmünket, hogy a t. egyetemi tanár uralis tudományos kutatásaiban leginkább azon területe vannak utalva, hol az egyetem létezike. Igen örvendetek tanúságát tapasztaltuk ez állításunk igazságának a magyar geológiai társulat kolozsvári zárulésán, hol három, kizárólag az erdélyi ásványtani viszonyokat tárgyzó értékes munkát mutattatott be.

Mindezek után nem állítjuk mi senki előtt, hogy egyetemi használat alatt ne veszíthetnek el a sokszor említett gyűjtemények, muzeumi jellegüket. A hogy most indulunk, elzárva a közönségtől, az egyetem és vagy ama zúgában helyezve el, szó nélkül el is veszítik; minthogy azonban szerződés folytán fentartotta a muzeumegylet választmánya a berendezésben, kezelésben kellő befolyását, minthogy a muzeumegylet a t. egyetemi tanár urak mellett segédőrököt tart, kiknek csak a külön jelölés fentartása lehet gondjuk, csupán a választmány életrevalóságától függ, hogy a cikkek irójának ne kelljen többször a muzeum hanyatlása miatt panaszkodnia, hanem pedig L—t-nek ne lehessen azt remélnie, hogy az állam a kincseknek igen könnyen birtokába jut, mert kölcsönös érzékenység mellett a muzeum is örök időkre virágozhatik s az egyetem számára

pott valakitől, — nem voltam-e már amugy is eléggé benne a himárban, erre is szűks volt még!

Az egyedüli szalma szál, melybe bíz-
tam e kereskedőháznál való hitelem volt.
most már ennek is vége! Ennél a Garbe-
nél roppant nagy összegről szóló váltóim va-
nak; mert az utolsó tíz év alatt erősen nagy
összeoktötéseink voltak együtt.

És ha már most az a célja, hogy egyenlítést, vagy a váltók kifizetését sürges akkor nekem merőben végem van, soha s járhatok többé felemelt fővel, ki leszek téve emberek gunyjának, gyalázat fog tetézni az előtt, kik mint a lehatalmasabbat tiszteltézel.

— Az istenért kedves Widen, nyugt
meg magadat, — kérte őt neje könyő
hangon.

Igyekezünk most valamely módot ki-
lálni, hogy a vész első rohamát elháríthassuk
magunkról; mert nyomának sem szabad
szani annak, hogvan állnak valóban ügyei

Gondolj vissza öregem azon utasításra, melyeket te magad adtál volt nekem, Róza eljegyzése estélyén, midőn először tőled fel előttém helyeztedet. Most én mondom uralkodj magadon, mutass vidám arczot, légy szíves, udvarias, fesztelen minden modoroddal igekezzünk vendégünket hizelgések, jó ebéd és előzékenységgé által annyira megnyerni elámitani, hogy mentül később jusson in jövetelének valódi céljára gondolni. Aztán kem még más gondolatom is jött. Halott Garben öregség. Oh kedves Widen, ha te h gattál volna szavamra, tudhatod, hogy s sem igen pártoltam a Ling kapitánynyal egybekötöttést. Ki tudja még mi nem történhetik ?

megteheti a tudomány érdekében hasznos
szolgálatait.

Sohogy sem éri el eszünk, mi oka lehet ezek után. L—t-nek, hogy annyira sürgeti a muzeumnak államvagyonná leendő confiszcaltatását. Mi érdeke lehet a tudományak s az államnak, mely ezt kultiválni tartozik, egy muzeum megszüntetésében, midőn ebből nem huzhat nagyobb hasznót, mint a mennyit fennállása mellett nyer? De mit is műveljen az egyetem a muzeum százakra menő olyan műdarabjaival, melyek nem szolgálhatnak tanítás czélokra, mit tegyen az elég csinos képtárakkal s a nagy számú ritkaságokkal? Az egyetemnek tudunkra sem Balthori nyergőre, sem Bem író poharára sem kettős monstrum tojásokra szükség nincs. Miért fosszuk meg tehát az eredményesi közönséget a tudattól, hogy van egy muzeuma, hova eddig is kegyeletlen hordta a kincseket, melyeket őseitől örökölt vagy telken talált. Miért fosszuk meg magunkat e jövőendőben is szerzendő kincsektől s a belőlük vonható tanúságtól? Azon okból csupán, hogy a egyetemi tanároknak a látogató közönség ne alkalmatlankodjék? más indok szigorúan vizsgálva alig létezik, ily indokokat pedig csak az oroszlan használt az osztzkodásnál.

A míg azonban az államban jog él a muzeumot nem lehet eredeti csejéjártó elvonni. Mindazon adományok, melyek id jutottak, az ajándékozók akarata szerint muzeumnak, mint ilyennek adattak s e különösen ki van fejezve az 1841-iki országgyűlés jegyzőkönyvébe iktatott s or talunk is felenlített adományokra nézve. Ha tehát netalan az állam kezébe is jut nának e gyűjtemények, a mit egyébirán a jelenlegi választmány örök időre meg akadályozhat, még akkor is tartoznék az mint muzeumot kezelletai.

Mi tehát csak rövidség okáért
 nem foglalkozunk L—t.-nek azon indok-
 val tovább, melyek az egyetemnek és al-
 lamnak vindicálják a muzeumot, mert er-
 sen hisszük, hogy azt velünk együtt min-
 denki egyszerűen jogi lehetetlenségnek fog-
 ja tartani.

Nem tehetjük azonban, hogy a család nem már előttünk is, annál inkább az olvasó előtt unalmassá váló vita befejezésül ne figyelmeztessük a muzeum választó

Róza nagyon kedves; még kevés féltette őt úgy, hogy ne hódolt volna szépségének.

Gondold meg . . .
Igen, gondold meg, a dögvész is elmu
va azonnal . . .

— Ha világ egyetemünk romba dől ma! — szakítá félbe bosszusan neje szavait, tanácsos.

Igaz, hogy ti asszonyok mindig készek vagytok terveket alkotni.

— Hát nem kötelességünk-e az nekü
édes Widen, — viszonzá neje alázatos ha
gon; mert becsületére legyen mondva, W
den aszszony nagyon engedelkeny, jó indulat
volt. —

Nem kötelességünk-e az, ha azt hisszük, hogy általa segíthetünk férjeinken? Hanem te valami okosabb tervet tudsz kigondolni, úgy különben azt hallottam, hogy Garben nyíltan reszkedő a fővárosba szándékszik, csak utközből állapodott itt meg.

— Ugy! — szólt a tanácsos mint egy ujra éledve, kezdett alá s fel járni a szobában. Kedves Máriám, az indulat jó benned; ezt ne kétkélsem, s ha meggondolom a dolgot, alapjából véve nem is oly nagy boldogság az a most mondasz. Adja isten, hogy mádot találjunk fenyegető vérszál ahárítani fejünk felől! Ha valóban és bizonyos az mit éppen most mondasz, hogy Garben innét Stockholmba szándékozik utazni, s nekem sikerül úgy intézni a dolgot, hogy visszajöttétől elhalaszsa a végleges kimenetelét, ez is legalább két heti időnyeresz, mi ily válságos helyzetben megbecsülhetlen kincs. Akkor azonban abban fog járni, hogy pénzének mentől több biztosítékot kapj, rezzen, mitán kénytelen leszek ügyemet, kérészem kellemetlen de egyetlen lehető módon igazítani el, t. i. összehiteleződímet részletes egyenlítőssel elégitni kifizetésre.

(Folyt. köv.)

mányát, vegye fontolóra az általunk felhozott, meglehet sokban külsőségekre vonatkozó, de arra nézve, hogy a közönség ez intézetet muzeumnak tudja és lássa s mint illet használja és pártolja, fontos indokokat.

Hallgatva most már az annyit emlegetett többi hiányokról, csak a gyűjtemények egyesítésére nézve említünk fel annyit, hogy az egyetem tudvalegőleg szerfelett szűk s majd képtelen a helyiségek hiánya miatt megfelelni minden feladatának; ha ez így van, költöztessen ki a választmány a kertbe az ásványtárt és régiségtárat. Tudtunkkal a szerződés által nincs rá kötelezve, hogy az egyetemnek dolgozó szobákat és tantermeket adjon, a muzeum jelenlegi épületét tehát egészen jogtalanul alakították át. A városban nyert helyiségek fejében az állam a kertben építhetne egy tantermet s miután oly fenhangon halljuk hirdettetni, hogy a szerződés óta mily sok pénz nyert és kimélt meg a muzeum, ez is megtoldhatná pár szobával helyiségeit s ezzel vége volna vetve a gyűjtemények jelenlegi elszórtaságának s mind az egyetem, mind a muzeum csak hasznát húzna belőle.

Végül pedig ajánljuk megfontolás végett, nem volna-e helyes a muzeum érdekeinek megóvása s célszerű igazgatása végett az oly hirtelenül eltörölt igazgatási állomást ismét betölteni. Tudtunkkal muzeumi egységes intézet nem létezik igazgató nélkül, miként kívánják tehát, hogy a miénk létezzék.

Magyar lapok szemléje.

Az „Ellenőr” úgy találja, hogy a háború ősze erősen sítet, s a külpolitika fenegyerkei valószínűleg nem sokáig fognak vele tüzigyókat rajzolni az európai égre. Mert hát azok a fenegyerkeek egyszerre csak kimondhatatlanul beleszerettek Belsőországba. Ez egészen új, vadonat új betegség. Éppen annyi idős, mint a francia háború s a pápa világi hatalmának gyászos néhaiága. Sajátságos betegség nagyon. Az a politika, mely Magyarországot ennyi s ennyi száz esztendőig állig fegyverben tartotta a pogány ellen; mely jeruzsálemi sétákat járatott apáinkkal; mely annyi vért, pénzt, misét és foganatos átkot pocéskolt el a Mohamed pokoli fajzata ellen: hát az a politika ma nem talál elég kemény szavakat azon politika elítélésére, mely a Porta keresztényen aatvalóit a „gyaur-kutyaság”-ból emberi formára igyekszik átkeremteni. Ez egy hitvány kis mikrokosmos, egy közönséges szűk koponyájú, hájas agyvelőjű sekrestyés politika. Ez a penészes kis világ beillatozza maga körül a levegőt dohos politikájával az alkalomból is, hogy a keresztény hatalmak a szegény hercegovinaiak és bosnyákok javára közbevetik magukat a Portánál. Még valahogy szót-málhatnak a minden eresztékében recsegő török birodalom, észrevétlenül, mint a kámför. Mit ér a szekrestyén politikának, hogy a haza, az emberiség, vagy ha épen úgy tetszik a keresztényiség javát munkálja külügyi politikánk:

Vogt Károly,

a hasznos és kártékony, a roszul ismert és rágalmazott állatokról.

Fordította:

Lakatos József,

Lehet-e tehát csudálkozni az efféle igen is gyakran előforduló fogalom-zavarok, melyek miatt még az egészen egyszerű életörvénnyel bíró rovarok is, mikől igen jelentékeny károkat szenvedünk, csak félíg meddig ismeretese, és hogy ezen gyámoltalan ismerethiány nagyon is természetes okából tehetetlenekké válnak ellenükben?

Száz meg százféle fajt ismerünk ugyan e rovarokból; de egyiknek csupán kukaczeit, másnak csakis egészen kifejlett bogarait s nagyon sok fajból talán egyet sem. A legtöbb fajnak életfeltételei átváltozásai különböző fokában alig ismeretesek.

Kisebb elleneink legközönségesebbikéről a cserebogárról még mai napig sem tudják bizonyosan, hogy élet forgásának egész tartama három vagy négy évet foglal magában, vagy, hogy a köztársasági Helvétziában egy évvel hamarabb ér-e kifejldéséhez mint az egyeduralmu Németországban, hol tenyésztéskéhez a magas felsőség atyáskodása mellett talán több időt szükséges?

Látjuk tehát önk, hogy ezen a téren még sok tenni való van, s ha minden egyes, ki egy darab mazót vagy kertet vizsgál meg e tekintetben, vagy csak néhány szerény növényt nevel ablakában s rajta időt s fáradságot áldoz e célnak, bármiképp járul is a tudomány gyarapítására, mégis nagy érdemeket szerez magának vele.

Előadásaim számára az állattani osztályozás sorrendjét választva a legismertesebb körülményeket feltételezem, hogy azok valóban

ha öt megfosztjuk egy ígérates európai rázkódás szerencsésjétől? Ha megfosztjuk öt a kellemes kilátástól, hogy az európai török birodalom gyűlékony elemei az erőszakos összeüjtés után oly explosioval törnek majd ki, melynek egész Európát lángba borító világánál még a vaticáni fogoly is megtalálja elvesztett világi uralmát. Ezért oly kemény törökök a mi sekrestyéseink. Ezért oly máglyára való az Andrássy gróf politikája.

A „Hon” szeriat az államoknak nagyon eltérő és egészen sajátos rendszerük van pénzügyeik rendezésében. Vannak államok, melyek államháztartásuk minden rendkívüli megzavarását, adóssággal iparkodnak rendbe hozni, mások adófelemeléssel segítnek magukon; egyik szereti a lebegő adósságot szaporítani a bankóprést igénybe venni; mások a vámemeléssel a külkereskedelmet megszarcolni; harmadik állandó terheit neveli és így tovább. De e különböző pénzügyi politikát két tényező szokta megszabni: egyik az illető ország nemzetgazdasági jellege, a másik az időszertini kormány és törvényhozás pénzügyi nézeteinek jellege,, de az utóbbi csak annyiban bírhat befolyással, mennyiben az előbbi tényező által teremtetett helyzet a cselekvésre és az eszközök megválasztására szabad tért ad. A mellett van, hogy a mennyiben és a hol a nemzet ereje megengedi, helyes a rendkívüli terheket a közvetlen adóforrásból fedezni, a mennyiben ez nem lehet, helyes az adósság-csinálás, de két forrás lehetőleg kerülendő, vagyis tisztán pénzügyi szempontból nagy mérvben igénybe nem veendő: a lebegő adósság és vámjövedelem, mely források kimerítése kevésbé károsan hat egy nagy gazdag, elkülönített nemzetgazdasággal bíró szigetországra; mint a hogy hatna egy oly szegény közép-európai országra, mint a miénk. Szorult pénzügyi helyzetben első kötelesség az államháztartás egyensúlyának helyreállítása és ez, akár új adókkal, akár hitel-műveletekkel történjék bár, már csak a fizikai idő hiánya miatt sem történhetik oly reformok eredményével, melyeket a tudomány és gyakorlati szükség megkövetel; sokszor jönnek pótdadók adóreformok helyett; drága kölcsönök vagy nem épen rendszeres hitelműveletek, pénzügyi reform helyett. Nem akar a reformok hátráltatására ürügyet vagy következtetést keresni; de a segélyforrások természetét a türelem és áldozatkészség minőségét és szükségét bőven indokolta látja.

Az „Egyetértés és M.-Ujság”-ban Orbán Balázs ily cím alatt kezd egy cikksorozatát: „Képek a sors és kormány csapásai alatt görnyedő Székelyföldről”. E szerint az erdélyi részekben s főleg Székelyföldön utonállás, rablás soha honos nem volt. Kerültek fel ugyan régen, kalandor rablók, de azok mindig oláhok voltak. Annál meglepőbbek a most felmerülő rablóbandákról szóló hírek, melyeknek a nép politikai fontosságát s foglálási tendenciát is hajlandó tulajdonítani. Ily feltevéseknek némi jogosultságát feltalálhatja a közönséges magyar kormány azon gyáva magatartásában, melyet az oláhországiak részéről felmerült erőszakos foglaltsók és határsértésekkel szemben tanusított. A hatalmas Magyarországgal, mely 500 ezer katonát tart, büntelenül mer paczkázni

ismeretese is, mert szűkre vont munkámban lehetetlen természetani részletezésekbe becsátkoznom, minthogy azok még fölöslegese is, mivel ilyenmő felvilágosítással akármilyik kézi könyv szolgálhat. Minthogy azonban az összerendezetre alapított természetes rendszer rokonokká teszi mindazon állatokat, melyek egymás közt a legtöbb egyenlő sajátssággal bírnak, egyszerűen közel hozza azokat is egymáshoz, melyeknek életmódja s foglalkozása legalább általános vonásokban egyenlő. Az élet ugy is az összszervezet működésének eredménye, mely a különböző tevékenységeknek gyakorlatában nyilvánul.

Mi tehát a testalakulási részleteiben összevág, összevágónak kell lennie szükségképen az egyenlő életmódban és közös lelki működésekben is. Bevallom, hogy soknak talán kellene inkább volna, ha a tárgyat különböző — általunk tenyésztésnek örvendő növények, vagy az állatok némely kiváló tulajdonságai szerint osztottam volna fel. Hanem ezen beosztás azért nem lehet alkalmazni, mert egyes növények igen tulhalmazódónak állatnemekkel s ugyan-ezen állatfajoknak némelyike annyira fontos életműködésében s ennek, akkora terjedelemmel megközelítőleg bír, hogy azt egy növényvel sem lehetne meghatározni. Az áska (Gryllotalpa, Maulwurfsgrille oder die Werra) és a pajor (Engerling) például megrág mindeneféle gyökert, különböző nélkül s a tolyfán pedig, ezen a kérges, mérsékelt égálji növényen annyi elődi rovar tanyázik, mennyit égaljunkt többi növényei együtt véve sem bírnak felmutatni. A számtalan védelmi és irtószerekről azonban, melyeknél bizonyos megfoghatatlan vakhít a világot gyakran megajándékozza, nagyon keveset fogok beszélni, mert ha egyszer megismerik az állatokat s azok életének sajátosságait pontosan, egész a legkisebb részletekig, akkor kevés utángondol-

egy kis szomszéd tartomány, mely lételet a mi jóindulatunknak köszönheti. Hazánk határainak védelme idegen fináncokra van bízva, kiknek példabeszédessé vált gyávasága a számalom mosolyát idézi elő. . Kormányunk határainak sérhetlenségét megvédeni nem tudja, nehány rabló ellen életünk és vagyonunk biztosítani képtelen; de azért a kivetett nagy fegyveradóval kivieszi a fegyvert a nemzet kezéből, hogy önmagát se tudja védni. És mintha a sors is összeesküdött volna, az édes anyaföld is megtagadja tőlünk tápláló gyümölcsét. Öt év óta nem volt még csak középszerű termésünk sem; a folytonos adóexectiók megfoszták népet betevő falat kenyerétől s igavonó marhától is. A megdöbbentő közinség közepette jelen évünk biztató reményekkel köszöntött le: midőn egyszerre elkomorult a haragos ég, megnyitá csatornáit s már három hét óta folytonosan hull az eső. A széna feketéző rothadt, a gabona fejei kicsiráztak. Kétségbe van esve a nép, de vigasztalól megjelenik az adóexector, s elviszi az utolsó falat kenyeret. A vámpír nem hallja a nyomor jajhangjait, ő csak a pénzügyminiszter szabályrendeletét ismeri.

Törvényszéki csarnok.

(Tolvajság.)

Wenczel Márton, Szilágyi György és Várdi László Márton györgyfalvi lakosok ellen azon vád emeltetett, hogy ők 1875. január 16-án Györgyfalván Tóth Istvántól többnemű élelmiszert (buzát, sonkát, disznó-orjást stb.) loptak el.

A kolozsi járásbírósnál lefolyt vizsgálat rendén a tanuk esküjök által pecsételt olyan terhelő vallomásokat tettek, hogy nevezett vádlottak a btk. 171. 174. II. b. d. pontjában irt s btk. 178. §-sa szerint büntetendő lopásért vád alá helyeztettek.

A folyó évi augusztus 21-én Szigethy József törvényszéki bíró elnöklete alatt megtartott végtárgyalás rendén a tanuk (Jaskó Márton, Tóth János és Jósza János) egymástól, a lényeges körülményekre nézve teljesen eltérőleg vallottak, folytonos ellenmondásokba keveredtek és általában véve nagy határozatlanságot tanusítottak; ugy, hogy kitűnt, miszerint ők, az általuk előadott tényeknek szemtanúi semmi szín alatt sem lehettek; s mindenesetre más által bujtogatva tettek valótlan vallomásokat; azonban Tóth István, a kárt szenvedett fél, egy a vizsgálat, mint a végtárgyalás rendén csak annyit vallott, hogy ő meglopott s csak hálomából értesült, hogy a lopást a végtárgyaláson jelenlévő vádlottak követték el.

Vádlottak ennek következtében a fen körülrült lopás bünténye alól a bpt. 285. §. alapján felmentettek s ártatlanoknak nyilvánítottak.

Egyszersmind a fennebb nevezett tanuk ellen a nyomozat bevezetése, csalás és rágal-mazásért, azonnali letartóztatásuk mellett elrendeltetett.

Vádlottak, valamint a kir. ügyész a törvényszék által hozott ítéletben megnyugodtak s tanuk egymástól elkülönítve, a fogdába kísértettek.

Ezen a napon ugyancsak Szigethy József

lás után magoktól következnek s táruinak fel mindazon eszközök, melyekkel az ellenséget irtani s a barátot pedig védeni lehet; s ha pedig azokkal nincsenek tisztában, jobb ha mindenről lemondanak, mert sötétben mozogva csak a falnak mennek, vagyis: ügyetlen szerek alkalmazásával többet ártanak mint használnak. Valóban hihetetlen, a mennyit e tekintetben vétkeztek s naponta vétkeznek.

Ha valamely földész faágaira rakná fel vakond fogott abban a reményben, hogy bennök felagatott csaltékek után a vakondok oda fognak repülni, bizonyára mindenki azt mondaná felőle hogy: bolond; hanem arra, hogy a szökőncz (baltica, Erdflöb) földibólhat vetésektől visszatartsák, komoly képpel ajánlják, hogy a vetések körül füvet kell termesztetni, mert a bolhák eltévednek a fűben és így a továbbhaladás meg van akadályozva. — holott a leg-egyszerűbb vizsgálat után kitűnik, hogy a szökőnczök, miután a vetést valamely szántóból csinosan kiették, egyszerűen szárnyra kelnek és étvágyuk kielégítésére máshova szállnak, s csakugyan, nagy tömege ezen szereknek önkénytelenül az emberi természethez van alkalmazva s épen ugy néz ki — mintha a dongó legyeket, dögészeket és hollokat az embernek csömörletes de nevezett állatoknak a legkellemetesebb szagot terjesztő döggel akarnák elűzni.

Az ember csak legtrikább esetben képes ellenei pusztításainak egyedül ellentállani, e célra legtöbbnyire azon segédforrásokat kell hogy felhasználja, melyeket erre a természet nyújtott s azért soha sem szabad szeme elől tévesztetni, hogy az ily eszközöket nem kipusztítani, hanem ápolni és szaporítani törekedjék. Németország polgársága sem fog annyit mezeiegeget össze 1 évben mint Thüringiában 1 hónap alatt a baglyok, s azok még meg is fizetetik magoknak, míg ezek ingyen teszik. Nem jobb

törvényszéki bíró elnöklete alatt meg két végtárgyalás tartatott meg, melyekről szintén meg fogunk emlékezni.

KÜLFÖLD

Kolozsvár, 1875. aug. 24.

Szerbia jelenlegi állapotáról Belgrádból a következő tudósítást veszi a „K. N.” A választások végbementek és pedig oly irányban, mely sem a fejedelemnek, sem a jelenkormánynak irányra nem lehet. Azon képviselők, kik már a jelen év kezdetén szétoszlottak skupstinán oly szenvedélyes opposititót fejtettek ki, mely nem annyira az akkori kormány, mint inkább általában a kormányzás ellen irányult, s kik közül sokan még a fejedelem irányában is ellen-szenvet tanusítottak, — e képviselők legnagyobb részint ujra megválasztattak. Az új tagok között is vannak elegend, kik a fentebbi színezeti skupstinásokhoz fognak csatlakozni. Szomorúan tapasztaljuk azt, hogy Szerbiában a polgári rend, a közigazgatási formák ellenségei évről évre szaporodnak. A nép között mindinkább tért nyert azon felfogás, hogy Szerbiának nincs szüksége rendezett kormányzatra, hanem hogy az egyes községek teljesen függetlenül egymástól, mintegy apró államcskákak képezvén az államban, igazgathatják önmagukat, nem ismervén el semmi más tekintélyt a fejedelmén kívül, Hasonlít e törekvés ahhoz, mely Franciaországban a commune-t akarta létesíteni. Csakhogy a míg ott a legnagyobb industrialis központok képezték volna a különállónagy községek magvát, addig Szerbiában a pusztán földműveléssel foglalkozó legkisebb községek részére igényeltetik ily hatáskör. Természetes, hogy ily törekvések mellett az államiság eszmája mindinkább meglazul s megrendül minden tekintély, mely a társadalmat összetarthatná. Hogy mily csekély autoritással bírnak már Szerbiában az államközségek, arra egy példát hozunk fel.

Bogoszavlyevics Ádám egyike volt azoknak, kik a mult skupstinán legélesebben hangsúlyozták a fentebb jelzett destructiv irányt. Midőn pár hóval ezelőtt julius elején Milan herczeg az ország belsejében tett körutja alkalmával Negotint meglátogatta, Bogoszavlyevics nem jelent meg előtte, noha — mint a nemzetörség tagja — erre felsőbb rendelet következtében, köteles lett volna, „Ezen ürügy alatt, aztán elfogatott és Negotinban börtönbe záratott. Pár hétre azonban 50 fegyveres paraszt Bogoszavlyevics falujából megjelent a börtön előtt s Bogoszavlyevicsot erővel kiszabadította.

A kormány ennek következtében két államtanácsost bízott meg ez ügy megvizsgálásával. A két államtanácsos a kerületi főnök kíséretében meg is jelent a kérdéses faluban; a nép azonban körülvette lakásukat s annyira fenyegetődzött, hogy a vizsgálo bizottság éjnek idején csak nagy bajjal menekülhetett.

A minisztertanácsban csak ketten ajánlottak erőlyes rendszabályokat, a többi miniszter arra szavazott, hogy az egész dologt abba kell hagyni. Ezen Bogoszavlyevics pedig most ismét képviselővé választatott.

A hol ilyenek történhetnek, ott nem cso-

volna itt a helyett, hogy a baglyokat üldözik, inkább ápolnak, s azon pénz, mit a patkányfogókra adnak, inkább a természetes egervadászok nevelésére fordítanak?

Ezen példánál azonban, melyet itt felhoztam aránylag állat-örissokról van szó, azok mellett, melyek kicsinyiségeknél fogva szemünk elől ugy elvonulnak, hogy őket csak hosszabb s nagy megerőteltést igénylő keresés után kaphatjuk kézre.

Miként bánunk el aztán az ily apró ellen-séggel? Például avignoni professor Fabre, kiről később még leend alkalmam megemlékezni, csodálatra méltó türelemmel figyelte egy dongólégynek életmódját s többek közt azt tapasztalta róla, hogy magának áldozatul mindig egy nagy 5—6” hosszú, s fekete színe által fel-tűnő szisziket (Rüssel käfer) szemelt ki, melynek előhozására, illetőleg ha azt töle elvették egy másnak felfedezésére és elfogására sohasem igényelt átlag 10 percznél több időt. Egy alkalommal Fabre, hogy vizsgálatait újabb kísérletekkel jtkéletesítse, néhány eleven szisziket kívánt összeszedni, melyek még nem szurattak meg a darasztól. Ez okból saját szavaiként szólóhegyeket, lóherés és gabonás földeket, gypüket, kóhalmozokat és útleleteket összeku-talva két hosszú, halálósan kimerítő fáradságteljes nap alatt alig sikerült három össze-vissza sértett, részben láb- és tapogató nélküli invalidus szisziket kaphatnia, melyeket talán számba sem vesznek a dongók!

Bezzeg a dongók nem lettek volna ily ügyetlenek! Ugyanennyi idő alatt százait hordták volna elő a tölem csaknem felfedezhetlen sziszikeknek, s pedig olyanokat, melyek bábjait épen akkor hagyták a legjobb egészségben oda.

Ugy hiszem, hogy ez egy példából is elegendő meggyőződhetnek önök arról, hogy meny-

da, ha a kormány nem bír tekintélyvel. Ily körülmények között fájdalom, még a fejedelmi tekintély sem tathatja fenn magát.

A külföldi lapok sokat irtak azon entusiastikus fogadtatásról, melyben Milan herczeg legutóbbi megérkezésekor részesült s hogy ezer torokból hangzott e kiáltás: Vezess bennünket háboruba a törökök ellen! Sajnálkozva kell e közleményeket oda kigazítanom, hogy a fejedelem fogadtatása nemcsak lelkesült nem, sőt meglehetősen hideg volt. A fentebbi kiáltás egyetlen egy ember, bizonyos Toneszovics tönkrement kereskedő hallatta, mire a közönségből sokan azt jegyzék meg, hogy könnyű neki a háborút óhajtani, midőn semmi veszteni valójá nincs.

Legyen szabad megjegyeznem, hogy a fejedelem arájának személyes vagyona mintegy másfél millió frankra rug. — Az atyai vagyon sokkal nagyobb, de ez sokfelé el is oszlik.

Marinovicstól, ki Franzensbadban, és Risticstől ki Karlsbadban időzött, a fejedelem távsürgönyileg Belgrádba idézte. — Risticst f. hó 20-kán fog megérkezni.

Angolország. A walesi herceget nagy lelkesedéssel fogadták Sheffield városában. Ez nevezetes jelenség, mert a mondott város Birmingham, Nottingham, Leicester mellett a demokratikus, sőt forradalmi elemek főtanfája volt. A sheffieldi radicalismus véres jelenetekben is talált kifejezést. Utóbbi években nevezetes változás történt Sheffieldben. Ezt már az a körülmény tanusította, hogy az utolsó választásoknál Roebuck győzött. A rendkívül szívelyes fogadást meg, melyben a walesi herceget és nejét részesítették, az említett változás kétségtelemné teszi.

— Disraeli egészségi állapotáról nyugtalanító hírek keringenek. Testi bajai következtében a lordmayer nem rég tartott bankettjén sem akart megjelenni s midőn a city előkelő férfai deputátusijának kérésére azt mégis megtette, általános feltűnt beteges kinézése. A torypárti lapok erről természetesen nem beszélnek. Disraeli most decemberben betölti hetvenedik évét.

Németország. Vilmos német császár a „Bien Publice” szerint meg akarja látogatni Strassburg városát. E látogatás meg fogja előzni az olasz utazást. A mi ez utóbbit illeti, hír szerint már tudásra adatott az olasz külügyminis-ternek, hogy Vilmos császár októberben meg fogja látogatni Victor Emánuel királyt Menza városában.

— Mint Hágából írják, a paderborni érsekkel tudatta a hollandi kormány, hogy Scheveningenben való tartózkodását nem fogja gátolni, de nem engedheti meg, hogy az érsek Hollandból főpásztori kötelességeit teljesítse, mert ez esetben ki fogná utasítani az országból.

Spányolország. Madridban ismét szó van a kortések egybehívásáról. Az „Ind. belge” szerint Canoval del Castillo miniszterelnök öszkor általános választásokat akar elrendelni, hogy a Pavia államesinyje óta uralkodó kivételes állapotnak véget vessen. E szándék valóítására azonban az események is vannak befolyással; különösen sok függ a carlisták elleni speratiók szerencsés kimenetelétől. Reménylik Madridban,

nyire erőten egyedül az ember kisebb ellenel vel szemben.

Ha egyes állatok kipusztulásáról van szó ugy az erre fordított idő s fáradság mindig nagyobb, mint az okozott kár; ellenben ha tömegek kiirtását tűzzük ki cézúl, például: cserebogár v. hernyórajt, persze, hogy aránylag durva és abajdag eszközökkel jobban sikerül az irtás, hanem itt aztán megint az nem kerülhetjük ki, hogy az elpusztítandó megszámitatlan sokaságu kártékony bogarakból bizonyos számmal meg ne menekedjenek, melyek azután a romlást okozó baj csirját ismét tovább tenyészítik. S látva az ily cserebogár-irtások után, hogy a következő évben kimaradtak a cserebogarak, sokszor az irtás eredményének tulajdonítják, nem tudva, hogy nekik 3 év szükséges, míg tojásaikból tökéletes bogárrá fejlődnek s majd csak 3 év múlva mutatják meg, hogy tökéletesnek hitt irtásunk alól mennyien szabadultak meg a boldog házasságban élő szülők közül.

Azonban most eltérék ezen általános szemléletektől, melyek később, ha az őket tá-mogató tényekkel tisztába jövünk, ugy is magoktól állnak elő, hogy az állatország egyes osztályának részletes megvizsgálására átmehe-ssek és azt az emlőssékekkel megkezdhessem.

A leginkább félreismeret és legigazságtalanabbul üldözött emlősök között legelől állanak a rovarerők.

Nagyobbára kised emlősök ezek; külső-jük nem szép, sőt mondhatni rut; a védeiken élők sötétbe vonulva éjjel járnak s ezért valamennyi előítéletet s rágalmat, mely az éji állatok ellen felhoztak, magokra voutak.

Alkalmasint amaz elfogult elméjüektől származó régi közmondás adta az alapot hoz-zá, hogy: „Az éjszaka egy embernek sem barátja.”

(Folytatása következik.)

hogy Catalonia pár hét alatt fel lesz szabaditva s ekkor a cantabiai tartományokban lehetend operálni. Az új hadjáratban Alfons király személyesen részt vevend. Catalonia pacificálása függ Seo d'Urgel bevételétől, mely nem várható egyhamar.

Don Carlos tábornokáról kisérve, beutazza Alava és Guipuzueva hegyes részeit, hogy hivi-nek lelkesedését, melyet Quezada győzelmei lelohasztottak, ismét emelje.

Alfons király kormánya annál kevésbé fordíthatja egész erejét a carlisták leverésére, mert Havannába is kell csapatokat szállítani. E szigeten ugyanis mindinkább erősödik a lázadás. A felkelők igen merészek s a spanyolok egy órányira sem távozhannak erősített állásaikból, a nélkül, hogy meg ne támadtas-sanak.

A madridi kormány felhatalmazást kért a francia kormánytól arra, hogy francia földön át segédszolgálatot küldhessen a Seo d'Urgel ostromló sereghez; de az engedélyt nem kapta meg. Erre azt kívánta a spanyol kormány, hogy Franciaország katonailag szállja meg Andorra köztársaságot, mely Ses d'Urgellel szomszédos és a carlistákat lehetőleg támogatja. E megállásra Franciaország szerződésileg fel van jogosítva. Francia részről még nem adtak választ a második spanyol kívánságra; nehezen hihető, hogy annak elég fogtétetni.

BELFÖLD.

Deés, 1875. aug. 22.

(Vidéki színeszt.)

Az e lapban Nyéki János színtársulatáról elmondott dícséretet annyira felbátoríták a különben is kissé henczegő igazgatót, hogy a közönséget színlapjaiba ígátott fillentéssel boszantja.

Tudatja Nyéki ur, hogy előadásait a derék nőszemélyzet s egy pár jó férfi tag kedvéért s szép játékaért látogatják, ezek nevei viszont bennünket a tegnap estére is a „Végrendelet” előadása alkalmával színházba s mit ulla látnunk? Táray szerepét Jánosy Gábor helyett Várkövi s Kereszti Lőrinczét Hevesi helyett Gyulai személyesítette s Jánosi és Hevesi a nézőtérben segítettek nekünk a férfiszemélyzet ideitlenkedésén mérgelődni.

Annyi nyelvből, a mennyivel Várkövi z előadását csaknem élvezhetnénk tévé, ritán hallani, a „ban ben” ragok nem illő helye lett alkalmazásával rontani a magyar szót, eclairálni midőn fölr kell magában beszélnie a hirlapot a közönség felé fordítani azon fevel, melyen a cédula — mely szerepét tartalmazta — ragasztva volt, nem sérti-e az lusiót s midőn az első felvonásban Táray gr. lpárinótól bucsut vesz s távozik, kalapját a zínpadon felejté, nem adta-e elég tanujelét észületlenségének?

Gyulai a szobrást egy szakácsnak képzelte, mert öltöztetéstől csak egy fakanál hiányzott, hogy egy közönséges kuktát láthassunk agunk előtt.

Aztán egy a Nagy Mihály társulatától e vetődött új művész, kinek neve a színlapon nem állott s így nevét nem tudjuk, midőn Táraynak az okmányt átnyújtá, szerepátudás folytán a szó szoros értelmében boszult.

Ezek a következményei, ha az igazgató szerepkiosztásban oly tapintatlan, mint már ekkor, de legkiválóbban az este a „Végrendelet” előadása alkalmából sajnos tapasztaltuk.

Nyékinak vannak jó férfi tagjai, legyen tít tapintatos, ne bizza a repertoir megállapását és szereposztást Várkövi — Radó, mert akkor mindig az estélhez hasonló botrányokat izi elő s a közönség pártolását, melyben most pazarul részesül, hamar elvesztheti.

A nótágot egy-egykor megállt megállt helyeket, egyedül Palotainé (Alpári grófné) felé el a gr. Táraynak írott levelet czimezni, de átértett játékaival a botlást feleltet. Acsina kitűnő Riol vala s gyakori tapsokat aratott, de meg is érdemelte.

Fábriczi Gizella szintén jól játszott.

Nyéki innen Zilahra megy s ha a rendezéget más kezre bizza, grátulálunk, ellenott is tapasztalhatók lesznek sok hiányok közönség közé a színlalak titkai és öltözéscsapatok (vulgo pofozódások) is ki fognak zárogui.

Ordo est anima rerum, ha az igazgató nem ismeri, nem respektálja, bizza az igazgató méltóbb kezekre.

△.

„KELET” magán-távirata.

datott Buda Pesten augusztus 24. 10. ó. 20 p. d. e. Érkezett, augusztus 24. 11. ó. 5 p. d. e.

Képviselőházunk 30-án délelőtt tartott ülést; a trónbeszéd másnap ol-

vastatlik fel. A harvát tartománygyűlés tegnap szívélyes királyi leirattal megnyitottat.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, aug. 24. 1875.

— **Hymen.** Kovács János, az unitarius főtanoda rendes- és az egyetem angolnyelv tanára, ma délelőtt 10 órakor tartotta esküvőjét Kriza Lenke kisasszonnyal, Kriza János, boldogemlékeztető unitarius püspök kedves leányával. Legőszintűbb szerencsekívánatunk a boldog párnak!

— **A kolozsvári** lövészgyűlés tagjai nem hagyják magukat. A lövész királyságot Szathmárt ismét a kolozsvári lövészgyűlés tagja Molnár Sándor ügyvéd és lövészmeister nyerte el (tavaly dr. Haller Károly volt a nyertes). Szathmárt a lövést az eddigieknél jóval nagyobb eredményt tüntetett fel, a mennyiben 4200-nál több lövés történt; ezek között négy szeg és 44 négyes körlövés. A kolozsvári, nagybányai és zilahi társaságok magukat küldötteik által képviselték. — Folyó hó 19-én társas-ebéd volt a lövődben, melyen az említett vidéki lövész-egyletek küldöttein kívül mint vendégek jelen voltak Domahidy Ferenc főispán és gróf Teleky Sándor. A társaság fesztelenül és folyást jó kedéllyel mulatott; s a régi szokás szerint körüljáró nagy pohár első cseppjeit László Béla főlövészmeister úríté királyi ő felségéért s családjáért. Voltak azután még több pohárköszöntések is, melyek közül főispán ő méltóságának a nőkrét, Vajai Károlynak gróf Teleky Sándorért, továbbá Kamaráth Lajosnak a vendégekrétmondott toásztját emeljük ki. De nem feledkeztünk meg a társulat tiszteltbeli főlövészmeistere Deák Ferencről sem; kinek egészségéért általános lelkesedés közt ürték a jelenlévők poharait, s üdvözlöket sürgöny útján tudaták vele. Végre István király napján az élvezetek sorát az esteli kedélyes táncmulatság rekeszté be, melyről örömmel jegyezhetjük fel, hogy míg egyrészt a kora reggelig tartott mulatságon folytonos jó kedv uralkodott, addig másrészt az egyet részére is szépen jövedelmezett.

— **A kolozsvári** aristocrata nők elvesztettek hitt könyvtára állítólag megkerült. A könyvtár, mely 1979 többnyire francia és német műből állott, 1869-ben Pozsgai ügyvéd kezelte. Pozsgait azonban Högyes Katalin némi házár tartozásért bonyolította a végrehajtás is kiszállván, nevezett ügyvédnek minden ingóságai, s a könyvtár is lefoglaltattak. A tartozás az ingóságokból fedeztetvén, a könyvtár depositumba tetették. Az aristocrata nők mindenfelé tudakozódtak a könyvtár holléte iránt, de sehol se akadhattak rá. — A napokban azonban sikerült Balázs Károly egyetemi tisztviselőnek, ki 1848 előtt s után e könyvtárt több ideig gondozta, e könyvtárt a volt kolozsvári kir. törvényszék levéltárában a Redoute épületben mint depositumot négy ládában bepakolva felfedezni. — Ez érdekes és nagybecsű könyvgyűjteményt — mint örömmel halljuk — a főrangú hölgyek az egyetemi körnek szándékoznak ajándékozni. Jobb helyre nem is adhatnák.

— **„Troubadour”** annyit napolgatott előadása s ezzel együtt Pataki Otília kisasszony föllépése, végre tegnap (hétfőn, augusztus 23.) megtörtént. Az előadás, melyet Zajonghy betegsége miatt annyit kellett halasztgatni, dacára a jókora zápornak, igen díszes és szép színi közönség sietett végig hallgatni, sőt még élvezni is, ha a lármás és egész gormbában nem kopogott volna nyári színházunk primitiv földzetén és az ekként előidézett zajtökre nem teszi csaknem az egész előadást, vagy legalább is annak legszebb részleteit, mivelhogy az eső zajos fecsegése miatt az operának különösen két első felvonásából még a színpadhoz alig egy pár lépésreült zítártések sem igen hallottak sokat sem zenéből, sem énekből. Azonban a mennyire hallhatuk, dacára a bosszantó és zavaró körülménynek, az előadás általában elég sikerült volt. A mi pedig különösen az ezuttal első színi kísérletét tevő Pataki Otília kisasszonyt illeti: a kisasszony tökéletesen meg lehet elégedve a sikerrel: olyan meleg rokonszenvel ritkán szokott fogadni a közönség. De megérdemelte is a t. kisasszony a sürű tapsot, már is szépen iskolázott, színpadra elég terjedelmes szép alt hangja, már eléggé — első föllépésre eléggé — gyakorlott szép deli színpadias alakja, — mindez összevéve teljes joggal vivhatott ki a t. kisasszony számára már az első kísérletére meg-megújuló tapsokat, melyeket egy pár igen szépen sikerült részletért valóban kiérdemelt. Nagy érdeklődéssel nézünk elébe további föllépéseinek, melyek biztosabb s határozottabb ítéletre nyújtandak jogot és alapot. A többi szerepvitők közül tegnapról még Neszedá Annát (Leonora), Vidort (Luna) és Zajonghit (Manrico) kell dícsérettel kiemelnünk; különösen Neszedá Leonoráját, mely egyike az ő legsikerültebb bravour-szerepeinek.

— **A sáskákra** hívjuk fel a megyei hatóságok figyelmét. Országszerte óriás mennyiségű sáska élődik a földeken, e szökdecselő vendégek, ha most nem is okoznak feltűnő nagy károkat, de petéiket mindenfelé elhelyezvén a jövő évre százszor akkora csapatban fognak előállni s a fiatal vetést az egész évre kiirtják. Előre felhívjuk tehát a hatóságok, sőt a minisztérium figyelmét is, hogy haladéktalanul intézkedjenek a peték kipusztítása iránt, más különben országos csapásnak lesz kútfeje a mostani hanyagság.

— **Egy helybeli** tisztességes család ajánlkozni mérsékelt díjmellett Kolozsvárra iskoláztatás végett beküldendő leánygyermekének ápolására. A gyermekek iskolán kívül a háznál egy tanítónőképezdét végzett tanító gondozása alatt lesznek, s esetleg a zongorában is oktatást nyerhetnek. Szerkesztőségünk is legjobb tudomása után ajánlhatja vidéki szülőknek e családot, melyre aggodalom nélkül bízhatják gyermekeiket. Bővebb felvilágosítást ugyancsak szerkesztőségünkben nyerhetni.

— **Három erdélyrészi** tanoda gondosan összeállított értesítvényét vettük. A dévai m. k. állami reál tanoda értesítvényét Teglás Gábornak ily című értekezése nyitja meg: „A természetrajz a bécsi világtárlaton, különös tekintettel középtanodáink s néposkoláink szükségleteire.” Kiemeljük az értesítvekből, hogy a tanodának mult évben 72 tanulója volt, ebből magyar 50, német 7, román 13, szerb 2. A marosvásárhelyi r. kath. főgymnasium értesítvényéből kiemeljük, hogy ott a tanulók száma a mult évben 81-et tett; ebből 58 volt magyar és 27 román. A n.enyedi e. v. r. f. t. n. o. d. a vaskos értesítése az iskolára vonatkozó igen részletes adatokon kívül három tanár. Elek Károlynak „A fény hatása az élő természetre” című, Székely Ferencnek „A római satyra lényegéről, eredetéről és fejlődéséről” szóló és Lőte Lajosnak „Naprendszerünk jelen, jövője és múltjáról” szóló beköszöntő értekezéseit foglalja magában. Kiemeljük az értesítvekből az ifjúsági lőtszáma néve, hogy a tanodának összesen 651 hallgatója volt, mely a mult évihez képest 38 növekedést mutat. Ebből 38 theologus, 12 tanítóképezdei növendék, 599 magyar, 6 német, 38 román 3 lengyel, 5 zsidó.

— **Maroszáéken** — mint nekünk onnan írják — a roncsoló toroklob (Dipteritis) jelenleg is uralkodik, habár nem nagy mértékben. Több eset fordult elő: Hodos, Bere, Köszvényes és Bálintfalva községekben. Bakos János maroszáeki orvos, kit a minisztérium mult évben a dipteritis gyógyítása körül szerzett érdemeiért megjutalmazott, most is nagy erélyt fejt ki a járvány elnyomásában, a mi részben sikerült is neki.

— **Nyárad-Szeredából** írják nekünk, hogy Szabó Lajos ottani községi tanító a falusi széklep nép őregeiből és fiataliból egy vegyes dalárdát alakított, a mely ő felsége a koronás király születése napján, mely napon az egész kis mezőváros fényesen ki volt világítva, mutatta be magát először s meglepő szép eredményt mutatott fel.

— **Gyilkosság** kilencz forint miatt. Említettük volt röviden, hogy Veres, szovátai birtokos a széklepföldön, meggyilkoltatott. Most egyik levelező tudósítása után a következő adatokat közölhetjük. Veres István szovátai birtokost Bokor Zsigmond 21 éves és Papp Sándor 23 éves béresei gyilkolták meg. Még pedig — mint előbbi állítja — azért, mert kilencz forintot állítólag elvont a béréből; az utóbbi, kinek Veres semmi sérelmet nem okozott, csakis azon reményben szövetkezett a főzínkossal, hogy majd az is segíteni fog neki egy más birtokost, kivel neki volt számadása, megölni, a mi azonban — szerencsére — a tettesek elfogatásával megelőztetett. A gyilkosok a hatóságoknak átadtván, méltó büntetésüket várják.

— **Vizbefülés egy alma miatt.** Ákosfalván (Maroszáéken) — mint nekünk onnan írják — a napokban egy leányka mosás közben az előtte folyó vízen hőmpölygő alma után kapva a viz által elsodorattott és belefullt. Hulláját csak másnap kapták meg.

— **Necrolog.** Özvegy Szakács Sándor né, született Geese Anna, mint nevelőanya, bánnatos szívvel tudatja Bethfalvi Szakács Károly református papjelöltnek idei aug. 20-án délelőtt huzamos betegség után élete 30-ik esztendejében Székely-Udvarhelyt bekövetkezett halálát.

— **Derék ezred.** A 32. gyalogsorezred Zarából a budai vízkárosultaknak ujabban ismét 250 frtot küldött, szintén mint első ízben, egy igen rokonszenves hangon tartott magyar lovásban. — E derék magyar ezred ragaszkodása és vonzalma szülőföldéhez valóban dícséretes.

— **Szörnyszülöttek.** Budapesten a 3 dob-utczában egy hivatalszolga neje fiut szült, melynek orra teljesen hiányzik, de egyébként egészen macskafeje van. Anya és fiu mindketten egészségesek. — Szt. Ábrányban pedig egy parasztlány egy gyermeket szült, mely

alakra és színre nézve tökéletes majom, s e mellett egész teste szőrös. A szörnyszülött csak pár percig élt.

— **Johnsonnak**, az Egyesült- államok volt elnökének temetéséről, mely f. hó 3-án ment végbe Greenvilleben (nyugati Tennessee-államban) newyorki lapokban a következő részleteket olvashatni. A boldogult a szabadkőmivesség diszjelveivel temettetett el. Végso akaratára szerint szemfedőjét egy nemzeti zászló képezte, s összetett kezében az Egyesült-államok alkotmányának egy másolatát tartotta. — Greenville házai fekete posztóval voltak a temetés napján bevonva s ezekre menő nép volt jelen a temetésen. Grant elnök rendeletére a washingtoni kormányépületek a temetést megelőzőt több uapon fekete zászlóval díszítették fel.

— **Egy itcze szavazó** és egy véka képviselőjelölt. Szerbiában terem még csak bőven a képviselőjelölt. Belgrad két képviselőt választ a skupstinába és a választók száma 3833. Ezekből szavazott 319, s ez a kis szám harminczegy képviselőt közt osztott meg.

— **Ritka lelet.** Turu-Severinből írják a „Pressé”-nek f. hó 16-áról: Egy utcai árok ásásakor nem rég több holttestet találtak s ezek közt egy magyar katonáét is. Kis távolságra e helytől találtak egy nagy, négyzetű téglák közé befalazott ólomkoporsót, s ebben egy női csontvázat. Ez utóbbinak karján két arany karperecz volt. Továbbá találtak még a helyen egy kis, horganyból állított rozettát, melyben a talált munkás állítása szerint semmi sem volt. Hogy honnét és mikor kerültek e tárgyak oda, arról a nevezett bécsi lap levelezője nem tesz említést.

— **Égő szeker.** Tapolczáról írják, hogy e hó 17-én délután Frisch József helybeli lakos kocsiá kis leányával egy szekér szalmával a város felé hajtott, mikor Mester Bálint ismert csavargó a kocsi elé ment, és a lovakra kétszer rá lött boszúból, de a lovakat nem találta, a helyett azonban a szalmába lött, hol az égő fojtás lángra kapott. A lovak vad vágattással nyargaltak a város felé az égő kocsi-val, a kocsi utközben leest; az alig 3 éves kis leány a kocsin égett. A lovakat sikerült a városban föltartani; a tűz elnyomatott, a kocsi is irtóztató sebeket kapott; a tettes rögtön elfogaltott.

— **Mi a tengerész?** Beállit egy fiatal suhanecz a szünigazgatóhoz. Suhanecz. Színész akarok lenni. Igazgató. Mi volt ezelőtt? Suhanecz (pirulva). Borbély (mindinkább neki bátorodó vidámsággal), de legalább ingyen borotválom a társaságot. Igazgató. Szülői beleegyeznek-e új pályaválasztásába? Suhanecz. Igen. Igazgató. Hát mi önék az apja? Suhanecz. Tengerész! Igazgató. Tengerész? És hol? Suhanecz. Szegeden. Nos, tudják-e önök mi az a szegedi tengerész? Hát — bocsássák meg a Nyelvőr és Csalmójai ennek a gyereknek, hogy mesterségébe avatkozott a nyelvújítással — biz az — tengeri csész.

CSARNOK.

Phaedrus

Aesopi meséi.

Bálinth Gyulától.

Zárszó. Második könyvhöz.

(Folytatás.)

A szerző az olvasóhoz.

Aesopnak oszlopot emelt a görög nép. Hogy ragyogjon arról az örök dícsőség, Mit egy szolga nyert el, mindenki hadd tudja, Hogy nyitra áll neki a nagyságnak útja; S hogy a díszoszlopot nem születésnek adják, De magának vívja azt a szellemnagyság. Az első hely ilykép elfoglalva lévén, Annak magasságát én már el sem emném: Én tehát töreksem csak a másodikra. Nem irigység sarkal, de vetély a sikra. Hogy Latium talán kedvét lel bennem, Többet is állit majd a görögök ellen. Hogyha az irigység ellenem fordulna, Lelkem vigasztál föl e kaján se dűlja, Csak tenálad leljek, olvasó, tetszésre S gondolkodó elméd meséim’ megértse, Egy panaszhangot sem sohajt akkor ajkam, Elég a boldogság, melyet töled kaptam. Ha pedig nagy bölcsen kancsalul itélnek Azok, kiket szült a mostoha természet; Kik abban találnak főgyönyörűséget, Ha gyalázhatják a kik legtöbbet érnek: E kinos csapatát is el fogom viselni, Mig bűnét a végzet maga megszegyenli.

* Harmadik könyv.

Előszó.

Ha Phaedrus könyveit olvasni van kedved, Eutich! gondoktól szabadnak kell lenned, Hogy a szabad lélek érezvén — élvezze Annak javát, a mi foglaltatik benne.

De mondd tán: „Vajon műve szellemnek Ért annyit, hogy rá egy órá vesztégessek?” Ám hogyha elmédet más gondok töltik be,

Akkor ügyet se vess az én mesémre. Vagy szólasz: „Számítok majd oly szünórakra, Midőn lellem nehéz gondjait lerázza.” Hisz hogy is szentelnéd időd játszáságnak, Fontosabb az, vajjon rendbe van-e házad? Feleségeddel kell s barátiddal lenned, És kipihenni szücséged szellemnedek, De a test nyugalmát sem lehet megvonnod, Csak úgy birja jobban a megszokott dolgot. Változtatnod irányt s szokást kell a végre, Hogy behatolhass a muzsák szentélyébe. Engem — ki bérkében a pieridáknak Láttam napvilágot ott, hol a muzsákat Mnemosine szülte a nagy Jupiternek, Kilenczszor hordozván az isteni terhet; S e művészi karnál szittam tudományom! Jókórán tuladva minden fukarságon S izzadtam kiüzdöttem erős szeretettel: Hajlékukba mégis nehezen vesznek fel. Hát arról mit hiszesz, ki nagy vagyonyságot Halmaz fel hevével minden buzgalmának, S minden tanulmányánál, mely teje az égnek, Többre becsül bármely hitvány nyereséget? De bármí is légyen (a mint Sinon mondta, Trója királyától feleletre vonva) A harmadik könyvet Aesop modorában Megírom — s engedj, hogy tisztelva ajánljam Érdemeidnek azt. Teljes szívem örövend, Ha olvasod s ha nem, jó lesz a jövőnek.

Rövid érintéssel itt azt is elmondom, Honnan keletkeztek a mesék s mi módon: Nem merészelvén az alattos rabszolgák Szólni azokról, a mik szívüket nyomták. Mesék burka alá rejték az érzelmet És kijátszva lettek így a gonosz nyelvek. Ezen utra álltam én magam is szintén, Aesop hagyatékát sokkal megbővítvén; De ezeknek aztán élet tapasztalva, Sokat fordítottam saját ártalmamra. Ha nem Sejan*) volna a ki vádol engem, Más tanú állna és más bíró felettem, Elismerném akkor méltó szenvedésem S enyhet nem keresnék az ir e nemében. — Ha talátoznék, a ki magára vonja, Mi a közönségnek átalán van mondvá: Az gyanyujával épp maga ellen vétet, Fölföldve ten lelkén a meztelenséget, — S bár e balgaságot elkövette önként, Engedelmet kérek, ha miattam történt. Nem tépelődöm én az egyes hiányon, A közérköcsiség s élet — czélirányom.

De mondják tán: fejszém nagyba vágtam már is; Ám ha megtehette Aesop s Anacharsis, Hogy magának örök hirt-nevet szerezzen, Vajjon ki fog abban meggátolni engem, A bölcs Görögökhöz ki közelebb állok, Hogy ne dicsőítsem éj s nap szép hazámat? Ha már nagy költőkkel birhat a trák nemzet, S egy Linus a földnek nagy Apollo nemzett, S Orpheus muzsától eredt, kinek lantja — A durva követek magával ragadta, A vadállatokkal megszeldeltette S Hebrus rohamra is elpihent mellette.

Némulj el kajánság hát dühöd mérgében; Örök dícsőség van biztosítva nékem. Olvasó, ha kedved leltem s eltaláltam: Légy igazságos, de nyájás is irántam.

*

I.

Az öreg anyó és a boros korsó. Látott a vén anyó egy üres borkorsót, Melyben előbb nemes falernumi bor volt S melynek most is terjed édes, drága ize, Mit az öreg asszony mohóvágygyal szítt be, Mondva: „Drága lélek! így is magasztalak, S hát minő lehetett igazi tartalma!”

*

A ki ismer engem, tudja jól, hogy értem Azt, a mi benn rejlik e rövid mesében.

*

II.

A párducz és a pásztorok. Verembe esett a párducz, nem figyelve. Látva ezt a népség, fut, hogy agyonverje; Egy rész botokkal, a más kövekkel bántja; De olyan is volt, a ki sorsát megszánta; Ha nem kioznák is elpusztul, úgy vélték S kenyeret dobtak be, hadd tengesse életét. Az éj beálltával hazatakarodtak, Mondván: majd kinyulva találjuk őt holnap. De lankadt erejét alig élesztő fel, Menekült a vad egy hatalmas szökéssel, S nagyokat ugrován, a mint birta lába, Visszavonta magát erdei lakába. De alig telt el egy békében néhány nap, Előtt onnan és neki ront a nyájnak, Őli, gyilkolja azt s pásztorait szintén, Dühével az egész környéket rémitvén. Azok, a kik előbb jól tettek volt vele, Kérk: ha kárt is tesz, bár éltük kímélje. Melyre így a párducz: „Nagyon jól emlékszem, Ki dobott követ s ki nyújtott kenyért nékem; Ne essetek hát ti semmi remegésbe, Én csak a bántóknak vagyok ellensége.”

*

Azon ellenségnek, kit megvetesz kevélyen, Majd részesülni fogsz hasonló kegyében.

*) A Paedrus kérelhetlen ellensége és örökös üldözője.

Felölös szerkesztő: Békésy Károly.

Árlejtési hirdetmény.

Az országos Károlyi kórház és azzal kapcsolatban levő kórintezetek számára a jövő 1875-ig árlejtési évre követhető cikkek lévén biztosítandók, u. m.

1. Kenyér, még pedig mintegy 200.000 egész 230.000 105 grammos zsemle (6 lat), vagy 210 grammos (12 lat) zsemlekenyér, melynek egysége ára: a zsemle 2 kr., a zsemlekenyér pedig 3 kr. — Összes ár körülbelül 4000 frt.
2. Tüzi fa, mintegy 550—600 méter úsztatlan tügy, bükk vagy gyertyánfa, méterjének egysége ára 4 frt., összesen körülbelül 2200 frt.
3. Szalma mintegy 16.000 kilogramm. Egysége ára 2 kr., összesen mintegy 320 forint.
4. Mécsolaj mintegy 900—1000 kilogramm. Egysége ára 48 kr., összesen mintegy 450 forint.
5. Stearin gyertya 72 kilogramm. Egysége ár 1 frt 20 kr., összes ár 79 forint 20 kr.
6. Fagygyugyertya 364 kilogramm. Egysége ár 65 kr., összes ár 236 frt 60 kr.
7. Tépés és kötözésre szükséges rongy mintegy 600 kilogramm. Egysége ár 80 kr., összes ár körülbelül 480 frt.

Melyek szállítására az árlejtés a következő feltételek alatt iratik ki:

1. Az árlejtés alapjául csak a zárt írásbeli ajánlatok szolgálhatnak, melyek egyszerűsége az elvállalható szállítvány 5% megtérő bántépénzzel lesznek ellátandók.
2. Ajánlatok minden egyes cikkre külön teendő.
3. A zárt írásbeli ajánlatok a szállítási vállalt cikk egységei árán kívül még azon egységtől (szám és betűvel) megjelölését kell tartalmaznia, melyet a vállalkozó a megállapított egységei árakból engedni (árengedély), avagy a melyet azokat pótolni (felpótlás) kívánja, ezen felül a vállalkozónak még azon nyilatkoztatnia is, hogy a jelen feltételeket ismeri és magát azoknak aláveti.
4. Más ajánlati feltételeket, avagy feltétlen kisebbségi ajánlatot tartalmazó, ugy szintén a fennebbiekkel eltérő egységei árán alapuló ajánló levelek visszatartatnak.
5. Az írást, hogy a szállítvány a jelentkezett vállalkozók melyikére bízassék, a m. k. belügyminisztérium határoz, mely fenntartja magának a szállítást minden indoklás nélkül azon vállalkozóra bízni, kit legbizalmasabbnak fog tekinteni; mielőlt folyólag a szerződések csak az árlejtési eredménynek felsőbb jóváhagyás után köthetők meg.

A szállítást nyert ajánlattevő bántépénze a szállítvány értékének 10%-jára kiegészítve, a szállítási befejeztéig idejéig a kórház pénztárába letétbe vétetik.

6. A zárt írásbeli ajánlatok borítékán kitüntetendő, hogy az ajánlat a szállítvány mely cikkére vonatkozik.

7. Az intézeti pénztár a letétbe vett ajánlati levél csontkitartásáért szavatol; de nem az állítólag bemellékelt helyességeért is, miért is az ajánlati levelek postai küldemények mintája szerint pecsételendők.

8. Minden ezen vállalatokból eredő helyleg és egyéb költségeket a vállalkozó hordozand.

9. A szállítvány idei Október 1-én kezdődik meg és a szükséglet a kórház részéről naponként, vagy időnként határozottatik meg.

10. Az érdekebe hozott összegek a szállító helyleges nyugtájára az eddigi mód szerint havonként, vagy évenként fizetendők ki.

Az írásbeli ajánlatok **folyó Augusztus-hó 31-kén reggeli 9 óráig** a kórház igazgatósági irodájába beadandók, a hol is azoknak bizottmányilag leendő felbontása azonnal meg is kezdődik.

Később érkező ajánlatok tekintetbe nem vétetnek. — Az írásbeli ajánlatok felbontása alkalmával ajánló árlejtésnek nincs helye.

Az országos Károlyi kórház igazgatóságától.

Kolozsvárt, augusztus 18. 1875.

Dr. BAKONYI JÓZSEF.

3537. szám.

(361)

(2—3)

Hirdetmény.

A gyulafehérvári vasúti vendéglő

1875. évi november 1-étől s esetleg 1876. év január 1-étől bérbe adó. — Ajánlkozók felkértek az első erdélyi vasut üzlet-vezetéséhez Aradon (Szechenyutca 1 sz. 2-dik emelet) személyesen fordulni, a hol a szerződési feltételek betekintheők, közelebbi felvilágosítások nyerhetők s irt ajánlatok **1875. szeptember 20-ig** átadhatók.

Aradon, 1875. aug. 19-kén.

Az első erdélyi vasut üzlet-vezetése.

Árlejtési hirdetmény.

Az élelmezési szükségletek biztosítása végett az 1875-dik év november 1-től az 1876-dik október 31-ig terjedő időre, folyó év augusztusban kelt alhaszonbérleti feltételek felett kibocsátott hirdetmény alapján bizottmányi alkudozás fog megtartani, még pedig:

Décs és Retteg részére állandó kenyér, zab, széna, tűzifa, alom- és ágy-szalma, olaj és petroleum felett **1875. szeptember 20-án** a décsi osztály irodájában **delelőtti 10 órakor**.

Homorod részére kenyér, zab, széna, tűzifa, alom- és ágy-szalma, olaj és petroleum beszerzése végett **1875. szeptember 17-én** a kóhalmi város-tanács irodájában, **delelőtti 10 órakor**, **1875. szeptember 20-án** a sepsi-szt.-györgyi osztály irodájában **Sepsi-Szt.-György részére** járandó kenyér, zab, széna, tűzifa, alom- és ágy-szalma, olaj és petroleum felett **delelőtti 10 órakor**.

Sepsi-Szt.-György, 1875. augusztus-hó 15-én.

M. kir. állam mentelep parancsnokság.

(362)

Hirdetés.

Válalva volt utolsó tagosítási, erdő szabályozási mérnöki munkálatom Belső-Szolnok megyében Al-ör község határának általam történt és végbevitt tagosítása által, — folyó-hó 13-kán kezdett és 16-kán bevezett törvényszéki eljárás útján — végre lévén hajtva, megromlott egészségi állapotom miatt, kéntelen vagyok 28 évi tagosító mérnöki munkálkodásom után, mint működő tagosító mérnök a vállalkozástól visszalépni; — azonban határok, vagy közhegyek felosztása felett, valamint más a mérnöki szakmához tartozó kérdések eldöntése érdekében törvényszéki meghívást, vagy kinevezést, hitelesítő minőséget, ugy szintén egyesek, vagy községek érdekeit képviselni megbízást elfogadok, mely alkalmakra 28 évi szerény munkálkodásom után szerzett csekély tapasztalataimat érvényesítendő, megbízóimnak érdekében eljárni ígérem. Lakásom jelenben Belső-Szolnok megye, Décs 1875. augusztus 18-kán.

BALOG GYÖRGY, mérnök.

(190)

(19—30)

CHARLES BURRELL
St. Nicholas Works, Thetford, Norfolk, Anglia
képviselősege.

Pirnitzer Alajos

gazdasági gépek

raktára és javítási műhelye

Budapest, Akadémia-utca 6. sz.

Tüköry-féle palota mellett.

Gőzmozdonyok túl nem haladt működéssel.

Gőz-eséplőgépek.

Járgony- és kézi cséplő-gépek.

Vető-gépek, könnyűk, egészen vasból.

Arató-gépek.

Tisztító-rosták.

Szeccskavágó-gépek.

Trieurs (konkoly és búkköny-választók)

Faműveleti-gépek.

Hajtósíjak.

Árjegyzékek kívánatra postafordultával küldetnek.

(316)

(11—12)

Bécsi bútoripar

VÉGRÖMLÁSÁT

a vándorútelek okozzák, a melyek vállalkozói a közönség jóhiszeműségére számítván, árlejtések, szálloda- és urnasági bútor-végkiadás kecségtetésé alatt, a minőség rovására megcsalják, s a gyárost csalóknak megfelelő rossz cikkek készítésére csábítják.

A t. cz. közönség és magas úrrend érdekében áll tehát, hogy szükség esetén sok év óta fennálló cégünkhez forduljon, s ajánljuk mindenféle bútorral bőven ellátott raktárunkat, a legolcsóbb árak s legjobb szolgálat biztosítása mellett.

Frankl Ignác, czég Frankl J. G. és L.,
asztalos és kárpitos

Bécs, II. Obere Donastrasse 91 sz. a Schöllerhof mellett.

(263)

(13—25)

Beck Wilmos

hölgy-

divat-üzlete

BÉCSBEN,

Stadt, Freyung, a Strauchgasse

szegletén 1 sz. a.

ajánlja a legnagyobb gyártmány biztosítása mellett következő cikkeit rőf, vagy darab száma

27 krért.

Ruhakelmék.

Mohair vagy lustre, piroskötő gyapjuszövetek, barége, grenadin, ecrid, lenos rőfe 27 kr.

Mosó ruhák.

Perceal, ruba-piké, fehér és sárga; jacsonat, battist, sima és nyomtatott, moll és battist-elair, török crétón rőfe 27 kr.

Len- és folyóárak.

Vásznak, 1/4 széles 40 rőt, vég száma 10 ft 80 kr. bőrvászon 1/4 széles, 30 rőt, vég száma 8 ft 10., bőrvászon 1/4 széles, rőt száma 27 kr.

Chiffon, damasztinavt, atlaszinavt 1/4 széles, banking 1/4 széles, piros, fehér és sárga; canyas 1/4 széles, fehérítetlen, róza és lilaszín, damaszt és csinavt-vászon törökötök, damaszt-asztalkendők, lon-zseb-kendők, fehér, zsinor-barchent, fehér barchentok kék, barna és festett színekben kék, moll- és csipke-függönyök 1/4 széles folyóárak, gyermek-ruhák, mátrács- és bútor-sinavt, rouge- és ecrid-függönyök rőfe 27 kr.

Selyem és bársony szalagok.

Fallie vagy noblesse selymek, mindei sima legdivatosabb nemből, színes vissz résszel is, öt új széles rőt száma 27 kr. Két új szélesből két rőt ára 27 kr.

Mustrák

és áru-lajstrom kívánatra postabér nélkül ingyen.

STEIN JÁNOS

m. k. egyetemi könyvnyomdász Kolozsvárt,
ajánlja a kolozsvári ev. ref. fótanodának, általa már évtizedeken át kezelt

KÖNYV- ÉS KÖNYOMDÁJÁT.

a melynek helyiségei a legutóbbi időben tetemesen meg bővítve és a munka eszközei a kor igényeinek megfelelőleg, tökéletesítve és szaporítva vannak.

A használandó betűk a jelenleg divó legmodernebb minták szerint ötvétk, a könyomdát kítő metsző kezeli. A nyomdai munkák kiállításához szükségelt anyagok a legjobb és legolcsóbb forrásokból erednek.

PAPIR GYÁRI ÁRBAN SZÁMITTATIK.

Munkát minden időben, még éjjel is elvállal és a leggyorsabban s a legjutányosabban eszközöl.

A gépek elegendősége, valamint a munkaerők teljes száma teszi lehetővé, hogy minden

KÖNYV- ÉS KÖNYOMDAI MUNKÁT

határozott időre, tisztán, ízléssel s oly olcsó árban képes előállítani, hogy e nemből bármely hazai nyomdával versenyezhet.

Mindenmü és nyelvü könyvek, bármiféle rovatos ívek, körlevelek, árjegyzékek, számlák, nász-, gyász- és vigalmi jelentések, névjegyek, meghívó-jegyek, tánczrendek, gyógyszer-tárl-jelzetek, bor-, rozsolis- és más vignettek, újévi és más alkalmi üdvözlőletek, baromutlevelek, vásárcédulák, hirdetmények, bármilyen nagyságu falragaszok, szóval minden e szakba vágó munkák ízletes kiállítását elvállalja.

Különösen a kir. törvényszékek, megyei- s városi hatóságok és a községi előljáróságok figyelmét bátor arra felhívni, hogy a hivatali szükségletekre megkívántató nyomtatványok gyors kiállítására s legolcsóbb árszámítására különös súlyt fektet.

Előleges költségvetéssel is készséggel szolgál, a gyakrabban előforduló s törvényszerű mintázatok birtokában lévén.

Az új „polgári törvénykezési rendtartás”-ban és a Kolozs megye gyalui egyesbirája által a községi előljáróságok részére kiadott „utasítás”-ban előforduló ban előforduló magyar akár román szövegü nyomtatványokból — melyekből készletet tart — külön kis mennyiségben koncz száma is, jutányos árban szolgál. Az „utasítás”-ban előforduló mintáknál világosan kiteendő: magyar vagy román szövegü nyomtatvány szükséges-e?

1875.